

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Захист кваліфікаційної роботи

ОПП “РЕЖИСУРА ШОУ ТА АРТПРОЄКТІВ”

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА РЕЖИСУРИ

**ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
(творчий проєкт)**

Методичні рекомендації

галузь знань – 02 Культура і мистецтво
спеціальність – 026 Сценічне мистецтво
освітньо-професійна програма –
Режисура шоу та артпроєктів
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Харків – 2024

УДК 378.22.091.27:001.891]:792.78](072)

3-38

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 8 від 28.02.2024 р.)

Рекомендовано науково-методичною радою
факультету сценічного мистецтва
(протокол № 8 від 19 лютого 2024 р.)
Рекомендовано кафедрою режисури
(протокол № 10 від 31 січня 2024 р.)

Рецензенти:

завідувач кафедри режисури естради і шоу КНУКіМ,
кандидат мистецтвознавства, доцент, професор з/н

Микола Крипчук

кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри режисури ХДАК

Ольга Лачко

Укладачі:

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури ХДАК

Роман Набоков

старший викладач кафедри режисури ХДАК

Марина Островська

3-38

Захист кваліфікаційної роботи (творчий проєкт) :
метод. рекомендації до курсу для здобувачів першого
(бакалавр.) рівня вищої освіти, спец. 026 «Сценічне
мистецтво» / М-во культури та інформ. політики
України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т сценічного
мистецтва, Каф. режисури ; [уклад. Р. Г. Набоков,
М. В. Островська]. Харків : ХДАК, 2024. 67 с.

УДК 378.22.091.27:001.891]:792.78](072)

Методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», відповідають змісту дисципліни «Режисура шоу та артпроєктів» та мають сприяти засвоєнню теоретичних і практичних основ за фаховим спрямуванням.

Розглядається теоретико-методологічне підґрунтя обраної проблематики та оформлення результатів практичних та теоретичних пошуків у процесі написання кваліфікаційної роботи. Окрема увага приділяється висвітленню вимог до виконання кваліфікаційної роботи – втілення режисерського задуму різноманітних масових форм сценічного мистецтва (театралізоване видовище, шоу-програми, фольклорні свята, артпроєкти тощо) та змісту, обсягу, структури й оформлення пояснювальної записки, зважаючи на специфіку напряму підготовки та майбутню професійну діяльність випускників.

© Харківська державна академія культури, 2024

© Набоков Р.Г., Островська М.В., 2024

ЗМІСТ

ВСТУП4

1. ОРГАНІЗАЦІЯ СТВОРЕННЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ7

1.1. Мета та завдання творчого проєкту7

1.2. Організаційні етапи підготовки творчого проєкту9

1.3. Порядок визначення та затвердження тематики творчих проєктів11

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ12

2.1. Обсяги творчого проєкту та Пояснювальної записки до нього12

2.2. Вимоги до структури Пояснювальної записки творчого проєкту12

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ22

3.1. Загальні вимоги до оформлення Пояснювальної записки творчих проєктів22

3.2. Оформлення розділів (підрозділів)22

3.3. Нумерація23

4. КЕРІВНИЦТВО ОРГАНІЗАЦІЄЮ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ24

5. ПОРЯДОК ДОПУСКУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДО ЗАХИСТУ30

6. АТЕСТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ31

7. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ32

8. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ33

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА44

10. ДОДАТКИ49

11. НОТАТКИ65

ВСТУП

Методичні рекомендації призначено для фахової підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво», першого (бакалаврського) освітнього рівня.

Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 240 кредитів ЄКТС.

Методичні рекомендації розроблено на підставі: Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступінь бакалавр, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» (затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 30.06.2021 р. № 741; Методичним рекомендаціям щодо підготовки до видання навчально-методичного забезпечення освітнього процесу (ухвалено рішенням науково-методичної ради Харківської державної академії культури, протокол № 6 від 29.01.2024 р.); Положенням Про кваліфікаційну роботу (творчий проєкт) на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (затверджено Методичною радою факультету Сценічного мистецтва ХДАК, протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.); Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій у Харківській державній академії культури (ухвалено рішенням вченої ради ХДАК 29 березня 2019 р., протокол № 8); Положенням про організацію освітнього процесу в Харківській державній академії культури (затверджено Вченою радою ХДАК, протокол № 7 від 31.01.2020 р.); Положенням про систему запобігання і виявлення фактів академічної недоброчесності в наукових роботах працівників і

здобувачів вищої освіти Харківської державної академії культури (затверджено Вченою радою ХДАК, протокол № 11 від 25 червня 2021 р.).

Запропоновані методичні рекомендації відповідають змісту дисципліни «Режисура шоу та артпроектів», узагальнюють й систематизують уявлення щодо організації теоретико-практичної діяльності здобувачів вищої освіти та висвітлюють виконання кваліфікаційної роботи та її захисту.

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота визначає рівень професійної кваліфікації здобувача вищої освіти, ступінь оволодіння й відповідності отриманих компетенцій до вимог професійного стандарту фахівця галузі сценічного мистецтва.

Мета методичних рекомендацій – сприяння засвоєнню здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня: теоретичних понять з режисури шоу та артпроектів; практичних основ зі створення режисерського задуму; особливостей написання пояснювальної записки. Відповідно до поставленої авторами мети, методичні рекомендації структуровані за розділами, зміст яких допоможе здобувачу вищої освіти в логічній послідовності скласти повну уяву щодо написання та захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв’язання складного спеціалізованого завдання (практичної проблеми) відповідного рівня у сфері сценічного мистецтва із застосуванням теорії та методики предметної галузі та сфери професійної діяльності. *Підсумкова атестація здійснюється у формі демонстрації творчого проекту в сфері сценічного мистецтва та захистом теоретичного обґрунтування режисерської роботи., яке оформлюється та подається у вигляді Пояснювальної записки* На підставі публічного захисту кваліфікаційної

роботи бакалавра рішенням екзаменаційної комісії здобувачу вищої освіти надається диплом державного зразку про закінчення вищого освітнього закладу, отримання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та здобуття певної кваліфікації.

Методичні рекомендації конкретизують вимоги до виконання та оформлення документації творчо-професійної частини кваліфікаційної роботи – втілення режисерського задуму різноманітних масових форм сценічного мистецтва (театралізоване видовище, шоу-програми, фольклорні свята, артпроекти тощо) та змісту, обсягу, структури й оформлення пояснювальної записки, зважаючи на специфіку напряму підготовки та майбутню професійну діяльність випускників.

До методичних рекомендацій додаються узагальнені форми документів з підготовки й захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та атестації випускників освітньо-професійної програми «Режисура шоу та артпроектів» (див. Додатки).

Методичні рекомендації поширюються на всі форми навчання (очну / заочну).

1. ОРГАНІЗАЦІЯ СТВОРЕННЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

1.1. Мета та завдання творчого проєкту

Творчий проєкт – це самостійна режисерська постановка, яка виконується здобувачем вищої освіти на завершальному етапі фахової підготовки за першим освітнім рівнем ОПП «Режисура шоу та артпроєктів» у ХДАК і є однією з форм виявлення практичних і теоретичних знань, уміння їх застосовувати для виконання конкретних творчих завдань. Головна мета – оволодіння методологією творчого вирішення (розв'язання) сучасних проблем (завдань) прикладного характеру на основі формування інтегральної, загальних та професійних компетентностей відповідно до вимог стандарту вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» за освітнім рівнем «бакалавр».

У творчому проєкті здобувач демонструє практичну реалізацію культурно-мистецького видовища (театралізованого свята, або естрадної вистави, або тематичного концерту, або конкурсно-розважальної програми, або сучасного шоу, або художньо-спортивного масового дійства, або фестивалю, або артпроєкту та ін.) і здатність розв'язувати складні творчі завдання, пов'язані з режисерською інтерпретацією масових видовищних форм сценічного мистецтва.

Публічна демонстрація практичної дипломної роботи здійснюється у формі показу обраного творчого проєкту та захисту його теоретичного обґрунтування (Пояснювальної записки).

Творчий проєкт має бути актуальним, спрямованим на вирішення практичних завдань майбутньої професійної діяльності, стимулювати у здобувача пошук нових пріоритетних креативних рішень, вимагати опрацювання

спеціальної фахової літератури; поєднуватись з планами творчих і наукових досліджень кафедри режисури та наукових підрозділів закладу; узагальнювати й розвивати творчі та науково-дослідницькі уміння здобувачів.

Виконання та демонстрація творчого проєкту має на меті:

- систематизацію, закріплення й розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та їх практичне використання при вирішенні конкретних творчо-мистецьких, режисерсько-постановчих, організаційно-управлінських та виробничих завдань у галузі сценічної професійної діяльності;
- визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах ринкової економіки, сучасного виробництва, розвитку сфери сценічного мистецтва й виробництва;
- набуття досвіду з розробки, організації, виконання творчого проєкту, аналізу отриманих творчих результатів та досвіду з публічного захисту творчого проєкту.

1.2. Організаційні етапи підготовки творчого проекту

Організаційний процес підготовки та захист кваліфікаційної (бакалаврської) роботи складається з наступних етапів:

Підготовчий етап, який триває протягом 7 семестру, починається з вивчення плану заходів культурно-мистецького закладу (майбутньої бази виробничої практики) та обрання із запропонованого переліку планів заходів конкретного культурно-мистецького проекту.

Далі здобувач отримує індивідуальне завдання за темою творчого проекту від керівника кваліфікаційної (бакалаврської) роботи.

Протягом 7 семестру під час вивчення курсів «Режисура шоу та артпроектів», «Методика організації шоу та артпроектів», «Креативне мислення в режисерській артпрактиці», «Музичне оформлення шоу-програм та театралізованих видовищ», «Сценографія масових свят» здобувач вищої освіти набуває необхідних знань, умінь і навичок, які використовує під час виконання завдань, поставлених керівником.

Перший проміжний контроль, який відбувається на засіданні кафедри, наприкінці 7 семестру передбачає звіт про виконану роботу в семестрі здобувача вищої освіти та затвердження Заявки на творчий проєкт (див. Заявка у ДОДАТКУ Д). На підставі позитивних висновків кафедри здобувач вищої освіти допускається до проходження виробничої практики.

Основний етап триває протягом 8 семестру. На цьому етапі передбачається проходження виробничої практики, де безпосередньо відбувається реалізація творчого проекту (публічна демонстрація) з обов'язковою

відеофіксацією та написання пояснювальної записки, що є теоретичним обґрунтуванням творчого проєкту.

Протягом 8 семестру під час вивчення курсу «Сценічне мистецтво в науково-дослідницькій діяльності» здобувач вищої освіти набуває необхідних знань, умінь і навичок, які використовує під час виконання завдань, поставлених керівником, з написання пояснювальної записки до творчого проєкту.

Другий проміжний контроль, який відбувається після проходження виробничої практики, включає в себе надання Протоколу прийому творчого проєкту та обговорення його рішення на засіданні кафедри режисури (ДОДАТОК Е).

Підсумковий етап включає отримання відгуку керівника та рецензії на творчий проєкт від кваліфікованого спеціаліста відповідного профілю з організації або творчої установи, де здобувач проходив виробничу практику; отримання рекомендації кафедри про допуск до захисту; подання роботи до екзаменаційної комісії (ЕК) та публічний захист творчого проєкту (відео презентація) та його Пояснювальної записки.

Позитивний відгук кафедри є підставою подання роботи до Екзаменаційної комісії (не пізніше ніж за два дні до захисту на засіданні ЕК).

1.3. Порядок визначення та затвердження тематики творчих проєктів

Тематика творчих проєктів повинна відповідати вимогам законодавства щодо діяльності у сфері культури, дбати про збереження народних традицій і примноження національно-культурного надбання, поважати культуру, мову, традиції, звичаї та обряди українського народу, піклуватися про естетичне виховання дітей, культурний розвиток і прилучення до цінностей національної та світової культури. Також повинна відповідати професійним завданням, зафіксованим в освітньо-професійній програмі. Здобувач за консультуванням керівника творчого проєкту самостійно розробляє план майбутньої постановки, який затверджується на засіданні кафедри до початку виробничої практики. Під час проходження практики здобувач розробляє розгорнутий сценарій творчого проєкту та проводить репетиційний процес. Безпосередня демонстрація творчого проєкту може відбуватися або під час проходження виробничої практики, або протягом місяця після неї.

У першому випадку остаточна назва творчого проєкту має бути затверджена на засіданні кафедри до проходження виробничої практики, у другому випадку затвердження назви відбувається після проходження практики, але не пізніше дати його публічної демонстрації. Зміна затверджених назв творчих проєктів не допускається.

Творчі керівники та теми кваліфікаційних робіт затверджуються на засіданні кафедри режисури.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Зміст кваліфікаційної роботи (творчого проєкту) повинен відповідати стандарту вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», затвердженого Наказом МОН України № 741 від 30.06.2021 р. Проєкт має бути актуальним, оригінальним та виконаним на високому художньому рівні, має продемонструвати здатність здобувача розв'язувати складні творчі завдання, пов'язані з режисерською інтерпретацією художнього задуму постановки. Пояснювальна записка до творчого проєкту має містити його теоретичне обґрунтування.

2.1. Обсяги творчого проєкту та Пояснювальної записки до нього

Обсяги і вимоги до творчого проєкту й *Пояснювальної записки* визначаються випусковою кафедрою та затверджуються вченою радою факультету сценічного мистецтва на початку навчального року.

Загальний обсяг творчого проєкту становить від 30 хв до 1,5 години.

Обсяг *Пояснювальної записки* – 35-40 сторінок. Список використаних джерел і додатки до обсягу не зараховуються.

2.2. Вимоги до структури Пояснювальної записки творчого проєкту

Пояснювальна записка є обов'язковим документом для захисту кваліфікаційної роботи. Пояснювальна записка повинна бути оформлена відповідно до Положення про кваліфікаційну роботу (творчий проєкт) та згідно з рекомендаціями і вимогами Стандарту вищої

освіти для галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво».

Обов'язковими структурними елементами пояснювальної записки до творчого проєкту є:

ТИТУЛЬНА СТОРІНКА РОБОТИ. Зразок титульної сторінки Пояснювальної записки творчого проєкту наведений у *ДОДАТКУ А*.

ЗМІСТ. Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок: вступу, розділів, підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць і термінів. Такий перелік вводиться, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Перелік друкується двома колонками, у яких ліворуч за абеткою наводять скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку. Якщо спеціальні терміни, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

ВСТУП включає актуальність теми, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, практичне значення отриманих результатів, апробацію результатів. Обсяг вступу не повинен перевищувати *4 сторінки*.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання творчого завдання обґрунтовують актуальність та доцільність проєкту. Якщо робота виконується в системі досліджень випускової кафедри, то коротко визначається зв'язок вибраної теми з напрямками програми та планами кафедри режисури. Обов'язково потрібно чітко зазначити роль та місце автора у виконанні цих творчих завдань.

Наприклад:

На четвертому курсі здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня, денного відділення, гр. 1М, факультету сценічного мистецтва, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», освітньо-професійної програми «Режисура шоу та артпроектів», згідно з навчальною програмою, у 8 семестрі повинні пройти виробничу практику, під час якої сформувати та втілити задум своєї кваліфікаційної роботи.

Для втілення режисерського задуму буде обрано форму: поетично-хореографічної композиції, яка базуватиметься на хронології подій російсько-української війни. Обираючи тему для майбутньої вистави, будемо ґрунтуватися на власному емоційному стані в період повномасштабного вторгнення. Для мене, як для режисера, постало завдання висвітлити весь біль та горе українського народу, через призму пророцької творчості Т. Г. Шевченка. Розповісти про стани людей під час проходження усіх етапів адаптації людської психіки до подій в країні.

Дана тема актуальна ще тому, що питання самоідентифікації і збереження культурно-державних цінностей нині на часі через кровопролитну війну на території України та спробу російського диктатора забрати дар мови та культурну спадщину нашої країни. Правда, свідомість, розум повністю знецінюються владою країни-терориста. Використання телевізійної пропаганди ніби забирає людську душу, лишаючи нерозумне тіло. Народ не спроможний зрозуміти, що посягати на чужі землі заборонено будь-яким законом, що кара настигне кожного найближчим часом. Саме це твердження будемо доносити до глядача за допомогою поетично-хореографічної вистави. У процесі роботи над проектом будуть створені умови для підтвердження вже набутих професійних режисерських знань, навичок та вмінь.

Мета і завдання творчого проекту. Здобувач повинен сформулювати мету проекту і завдання, які необхідно вирішити для їх досягнення. *Мета* – це кінцевий творчий результат, якого прагне досягти автор роботи в процесі обґрунтування творчого проекту. *Завдання* – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети.

Наприклад:

Мета – усвідомити потребу у відродженні національної свідомості, важливості єднання українського народу, прагнення до свободи та незалежності, підтримка та співчуття кожному, хто потерпів від жахливої та кровопролитної війни

Реалізація поставленої мети зумовлює необхідність вирішення таких **завдань**:

- визначити основні поняття обраної теми;
 - проаналізувати джерельну базу;
 - означити характерні риси поетично-хореографічної композиції;
 - охарактеризувати ключові специфічні особливості постановки поетичного та пластичного театру;
 - визначити головні проблеми в роботі з акторами та виконавцями в постановці.
-

Об’єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію.

Наприклад:

Об’єкт – поетико-хореографічний театр у контексті сучасного українського сценічного мистецтва.

Предмет дослідження міститься в межах об’єкта і становить його частину. Об’єкт і предмет співвідносяться як загальне й часткове. Предмет має співвідноситись із назвою проєкту.

Наприклад:

Предмет – особливості режисури тематичного поетично-хореографічного артпроєкту.

Практичне значення одержаних результатів.
Автор має подати відомості про використання результатів

роботи або рекомендації щодо їх використання із зазначенням певної галузі, теоретичної або практичної дисципліни; висвітлити практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання. Стисло наводиться інформація про впровадження результатів демонстрації творчого проєкту із зазначенням мистецьких та інших організацій, у яких здійснена режисерська постановка.

Наприклад:

У процесі роботи над проєктом будуть створені умови для підтвердження вже набутих професійних режисерських знань, навичок та вмінь.

Контингент виконавців і глядачів:

Виконавцями даного заходу стануть: учні Кегичівської школи мистецтва, хореографічний колектив «Веселка» та працівник ЦКіД – Павло Поплаво. Глядачами будуть учасники творчих колективів та працівники закладу.

Творчі та матеріальні умови для створення випускної роботи:

- 1) Сценічний простір відповідає вимогам щодо втілення мого режисерського задуму, обладнаний необхідними технічними засобами: музичною та світловою апаратурою, екраном для презентацій;*
 - 2) Наявність матеріальної можливості для створення костюмів та оформлення;*
 - 3) Творчий потенціал центру достатній для того, щоб реалізувати свою випускну роботу. Зокрема, учасники хореографічного колективу «Веселка» та виконавець ролі Тараса Григоровича Шевченка здатні виконати поставлені перед ними завдання.*
-

Практичне значення одержаних результатів. У результаті дослідження ми маємо змогу ознайомитися із сучасним мистецьким доробком митців, які працюють у поетичному спрямуванні. Це сприяє глибшому розумінню того, на якому наразі етапі розвитку українська самобутня культура. Виявлені ознаки сучасних форм поетичності можуть знаходити застосування у визначенні концепцій вистав української класики, у роботі режисера над втіленням задуму та сприятиме більшій обізнаності та свідомого розуміння своєї культурної приналежності.

Робота може бути використана в межах комплексної міської програми розвитку культури в місті Харкові, для впровадження відповідних просвітницьких фестивалів, артпроектів тощо.

ОСНОВНА ЧАСТИНА складається з 2 розділів, підрозділів. Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань творчого проекту.

У розділі 1 (підрозділ 1.1.) необхідно надати аналіз фахової літератури з обраної теми. Основуючись на опублікованих матеріалах, а також документах, розміщених в інтернеті, здобувач має можливість порівняти наявні в літературі погляди на питання, що розглядаються в цьому розділі та в разі потреби навести приклади організації та постановок свята чи заходу іншими відомими українськими та закордонними режисерами. Здобувач на основі приведених даних та матеріалів може подати власну порівняльну характеристику з тематики організації та проведення даного творчого заходу. Використання професійної лексики, якою користується у своїй роботі режисер – суттєва ознака належного рівня підготовки режисера-постановника театралізованих видовищ, свят, шоу та артпроектів.

Наприклад:

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичними засадами дослідження є спектр робіт, присвячених аналізу івент-індустрії та івент-технології. Автором, що заклав фундацію вивчення феномену івент-індустрії, є провідний зарубіжний науковець Дж. Голдблатт. Низку теоретично-практичних питань із планування, організації та проведення івентів, класифікації та структуризації, історії походження, реалізації та комунікації замовників, виконавців і артистів надають В. Данилова (2016), А. Назимко (2007), М. Пашкевич (2017), В. Палкіна (2018), В. Сахновський (2016), М. Шилова (2017). Ця

стаття є своєрідним продовженням попередніх публікацій автора, присвячених структурі циклу масових форм сценічного мистецтва та її дослідженню.

У підрозділі 1.2. здобувачем розглядаються основні особливості проведення обраного ним театралізованого видовища, масового свята, шоу-програми або іншого масово-розважального заходу. Вказуються час, місце й дата проведення творчого проєкту.

Наприклад:

Режисура – це організація та управління творчим процесом. Режисер організовує весь процес зі створення івента і керує цією роботою. В основі творчої роботи режисера лежить його задум, результат обмірковування змісту і сценічного тлумачення постановки (Сахновський, 2016). Усі складові програми івенту підпорядковані класичним законам композиції в режисурі: експозиція (початок свята, welcome zone, фотографування, фуршет, анімаційна програма тощо), зав'язка (початок дійства на сцені, пролог, інтро-номер, створення інтриги), розвиток дії (виступ офіційних осіб, привітання, конкурсно-розважальна програма, розіграші подарунків, виступи артистів), кульмінація (торт, феєрверк, виступ зіркового гостя, підхід до вирішення надзавдання), розв'язка (дискотека, лаунж-зона, караоке, вручення фінальних подарунків). Режисеру при підготовці івенту слід виявити та розробити драматургію – це, насамперед, чітке розуміння ідеї свята, усвідомлення того, що це свято повинно стверджувати, яку основну тему воно повинно висвітлити і для чого, які його завдання.

Водночас слід зауважити, що режисура івент-проєкту має деякі особливості, а саме: головний двигун режисури – це гра. Гра створює ситуацію, у якій виникає необхідність дії, включення цільової аудиторії, що робить івент реалістичним та інтерактивним. Правила цієї гри задає концепція, а мотивацією до участі є результат (виграш, отримання задоволення тощо). У даному випадку отримання емоцій – це отримання мотивації, провокація на дію – це мотивація в дії, а включення у гру – це закріплення успіху.

Створюючи спеціальну подію, режисер вибудовує особливий простір, потрапивши в який людина через емоції та переживання пізнає цінності та знання, закладені ініціатором події (замовником).

Але людина відчуває емоції тільки в тому разі, коли запропонована подія присвячена проблемі, що турбує її особисто. Саме тому основою сюжету спеціальної події завжди є конфлікт – це один елемент режисерського задуму. Конфлікт – спосіб розкриття протиріч, боротьба точок зору, світоглядів, уподобань. Підґрунтя конфлікту – реальна, актуальна ситуація (Данилова, 2016).

Як інструменти для досягнення мети проведення будь-якого івенту за режисерським задумом використовуються виразні засоби: тематичне оформлення, кейтеринг, анімаційна програма, музика, світло, відео, спеціальні ефекти, медіаінсталяції, виступи артистів, конкурсна програма тощо.

У розділі 2 «Режисерський постановочний план»

здобувач повинен проаналізувати власний зміст роботи, а саме:

2.1. Послідовність аналізу сценарію: визначення теми, проблеми, ідеї, конфлікту, подієвого ряду, сюжету, епізодів, композиції (прологу, експозиції, зав'язки, розвитку дії, предкульмінаційного моменту, кульмінації, розв'язки, фіналу, епілогу). ДОДАТОК Б. *Літературний сценарій творчого проекту здобувач надає у додатках.*

2.2. Режисерський задум. Необхідність конкретизації письмового викладу режисерського задуму та поділ його на такі частини: спрямування (надзавдання та наскрізна дія), жанр постановки, художній образ постановки, сценарно-режисерський хід, атмосфера вистави, мізансценування постановки, темпоритм заходу. ДОДАТОК В.

2.3. Втілення режисерського задуму. Послідовність роботи над втіленням режисерського задуму: робота зі сценаристом (якщо є сценарист), робота зі звукорежисером (музичний ряд, шуми, звуки та ін.), робота з художником по костюмах та реквізиту, робота зі сценографом (декорації та оформлення усіх мізансцен), робота з композитором (написання пісень, мелодій, композицій та ін.), робота з інженером по світлу (світлове

оформлення); робота з виконавцями, монтажний лист, графік випуску. ДОДАТОК Г.

До режисерського постановочного плану додаються такі документи:

- сценарно-режисерська експлікація, яка йде на початку плану;
- графік випуску творчого проєкту;
- монтажний лист;
- ескізи оформлення;
- афіші та запрошення;
- фотографії окремих номерів, епізодів;
- відгуки (по можливості) місцевої преси;
- носій електронного запису режисерської постановки (та/або активне посилання на Google диск, QR-код на посилання YouTube) .

ВИСНОВКИ повинні містити чіткий виклад основних результатів творчого проєкту з пропозиціями та рекомендаціями щодо подальшого впровадження даної теми. Висновки подаються як окремі лаконічні положення чи методичні рекомендації. Їхня головна мета – результати проведеної роботи. Важливо, щоб сформульовані висновки відповідали поставленим завданням. У висновках здобувачу вищої освіти необхідно зазначити позитивне, що вдалося виявити в результаті підготовки, репетицій та демонстрації творчого проєкту даної теми, та негативні прояви і проблеми та рекомендації щодо їх усунення.

Наприклад:

***Висновки.** Таким чином, під поняттям івент будемо розуміти професійно сплановану та організовану подію в культурно-дозвілєвої і маркетинговій сферах, призначену для певного кола людей і є для них значущою і унікальною, реалізація якої обмежена в часі і просторі і спрямована на вирішення конкретних цілей і завдань, що*

забезпечується використанням різних ресурсів. Організація ефективного івенту – це серйозна робота із синхронізації величезної системи, що складається з великої кількості елементів. Це гості, ведучі, артисти, музиканти, техніки, піротехніки, хостес, кейтеринг, водії, охорона, спонсори, органи міської влади та багато інших. Завжди потрібно пам'ятати, що кожен з елементів цієї системи насамперед – людина. Тож режисеру потрібні сучасні управлінське мислення та система спеціальних знань з івент-технологій, вивчення теоретичних та практичних основ івент-індустрії, опанування навичками професійного планування, організації подій у службовому, суспільному та приватному житті, включаючи розробку концепції і програми, формування і контроль виконання бюджету, координацію роботи субпідрядників, а також вивчення ефективності проведеного івент-заходу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

Впорядкування матеріалу в списку використаних джерел відбувається за алфавітом. Кількість використаних джерел у роботі бакалаврського освітнього рівня повинна бути не менше 20. Бібліографічний опис джерел та літератури складають відповідно до чинного стандарту ДСТУ 8302:2015. Приклади оформлення списку використаних джерел наведені в ДОДАТКУ Г.

ДОДАТКИ. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи (літературні сценарії, сценарні плани, плани репетицій, фото з репетицій та демонстрації творчого проєкту, афіші, реклами, програмки, флаєри, інструкції, методики, опис алгоритмів дій, конспекти та ін.); ілюстрації допоміжного характеру (таблиці, мізансцени, діаграми, схеми, графіки, карти, репродукції картин, ілюстрації до творів тощо). На кожний додаток повинно бути посилання в тексті.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ

3.1. Загальні вимоги до оформлення Пояснювальної записки творчих проєктів

Пояснювальна записка до творчого проєкту друкується на аркушах білого паперу формату А4 (210х297 мм). Основний текст роботи друкується з одного боку аркуша через 1,5 комп'ютерних інтервали шрифтом Times New Roman, розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 1,25 мм. Текст необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм. У тексті документа необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього документа.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту (графіки) машинописним способом або від руки. Виправлення повинно бути чорного кольору.

Робота подається до захисту в переплетеному вигляді.

Текст Пояснювальної записки творчого проєкту повинен бути стислий, точний та логічно послідовний. Текст викладають, дотримуючись норм чинного українського правопису, використовуючи стиль ділового мовлення, необхідний для службових документів. Потрібно користуватися усталеною лексикою, наявною в академічних словниках, дотримуватися прийнятої професійної термінології, умовних символів та скорочень, уникати діалектизмів, засобів художньої літератури, нових іншомовних запозичень тощо.

3.2. Оформлення розділів (підрозділів)

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «РОЗДІЛ 3», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу).

Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам.

3.3. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою Пояснювальної записки творчого проекту є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини Пояснювальної записки, як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП»,

«РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не мають порядкового номера. Інші розділи, підрозділи, пункти, підпункти нумерують арабськими цифрами. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. Після номера підрозділу (підпункту) ставлять крапку (наприклад: 1.1.;1.3.; 1.2.4.). Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини, нумерують звичайно. Рисунки і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок документа.

4. КЕРІВНИЦТВО ОРГАНІЗАЦІЄЮ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ

На випусковій кафедрі відповідальність за організацію та якість підготовки й захисту кваліфікаційної роботи несе завідувач кафедри. Він безпосередньо здійснює керівництво і контроль ходу підготовки творчого проєкту. Для вирішення організаційних питань на кафедрі може призначатися відповідальний за підготовку та захист кваліфікаційної роботи зі складу викладачів кафедри.

Для керівництва творчих проєктів призначають висококваліфікованих фахівців кафедри режисури з числа науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь або вчене / почесне звання та/або провідні спеціалісти у сфері сценічного мистецтва.

Керівник творчого проєкту:

- допомагає здобувачу розробити план творчого проєкту;
- надає індивідуальне завдання за темою творчого проєкту;
- знайомить здобувача з вимогами щодо практичної підготовки творчого проєкту та захисту теоретичної його складової (Пояснювальної записки);
- надає допомогу щодо організації часу здійснення творчого проєкту;
- рекомендує здобувачу необхідну джерельну базу;
- постійно надає консультації;
- слідкує за ходом підготовки проєкту та написання пояснювальної записки до нього, контролює своєчасне подання роботи до захисту в ЕК;
- надає допомогу здобувачу в підготовці пояснювальної записки до подання її на перевірку на плагіат і до захисту;
- складає відгук на творчий проєкт та аналіз результатів перевірки на плагіат.

Рецензування Пояснювальної записки на творчий проєкт проводять висококваліфіковані спеціалісти творчих і наукових організацій, викладачі, які є фахівцями з певної спеціальності та працюють в інших закладах вищої освіти чи творчих установах.

Рецензія має бути об'єктивною, відображати як позитивні, так і негативні сторони роботи й містити оцінку

за прийнятою шкалою оцінювання знань здобувачів. Особливу увагу в ній потрібно звернути на:

- актуальність проекту;
- вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- наявність у роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизну, перспективність, практичну цінність;
- достовірність результатів і обґрунтованість висновків роботи;
- стиль викладу й оформлення роботи;
- недоліки роботи.

Рецензія повинна містити рекомендовану оцінку роботи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач має право заздалегідь ознайомитися з текстом рецензії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

Здобувач вищої освіти має право:

- обирати тему кваліфікаційної роботи з числа запропонованих випусковою кафедрою чи із запропонованого переліку культурно-мистецьких проектів бази виробничої практики або запропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки й можливості виконання. У разі потреби може ініціювати питання про зміну теми роботи та керівника, але не пізніше одного тижня з початку підготовки кваліфікаційної роботи. У всіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача випускової кафедри;
- користуватися довідковою літературою та стандартами, зразками фрагментів пояснювальної записки, постановочного плану та графічного

- (ілюстративного) матеріалу – презентацій, методичними вказівками щодо виконання та оформлення складових проєкту та ін.;
- отримувати консультації керівника роботи;
 - самостійно вибирати варіанти вирішення завдань творчого проєкту;
 - попереднього (на кафедрі), первісного або повторного (у ЕК) захисту кваліфікаційної роботи;
 - звертатися (в усній або письмовій формі) до голови ЕК, керівництва факультету, академії зі скаргами або апеляціями щодо порушення його прав.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- своєчасно вибрати тему роботи й отримати конкретні завдання від керівника на підбирання та опрацювання матеріалів, необхідних для її підготовки під час роботи над творчим проєктом;
- скласти та узгодити з керівником проєкту календарний план-графік виконання роботи з урахуванням трудомісткості розділів, необхідності перевірки матеріалів керівником, отримання відгуку керівника і рецензії та своєчасного надання повністю підготовленої і перевіреної та допущеної до захисту роботи не менш ніж за три дні до її захисту в ЕК;
- під час проходження виробничої практики ознайомитися з практичною реалізацією питань організації творчого процесу та управління у сфері креативних індустрій (закладом, підприємством, фірмою тощо), охороною праці, технологічними процесами створення та проведення культурно-мистецьких заходів за темою роботи;
- після складання та захисту звіту про виробничу практику отримати в керівника проєкту остаточне

завдання на підготовку кваліфікаційної роботи, з'ясувати зміст, особливості та вимоги до виконання його окремих питань;

- регулярно, не рідше одного разу на два тижні, інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;
- при розробці питань враховувати сучасні досягнення науки і мистецтва, використовувати передові методики наукових та творчохомистецтвознавчих досліджень, приймати оптимальні рішення із застосуванням системного підходу;
- відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, якість оформлення Пояснювальної записки, відеотрейлера творчого проекту та графічного матеріалу (ілюстративного) для презентації кваліфікаційної роботи, їх відповідність методичним вказівкам (рекомендаціям) з підготовки та захисту кваліфікаційної роботи випускової кафедри, існуючим нормативним документам та стандартам;
- дотримуватися календарного плану-графіка виконання роботи, встановлених правил поведінки в академії, своєчасно та адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника та завідуючого кафедри;
- у встановлений термін подати Пояснювальну записку для перевірки на плагіат і після отримання її результатів ознайомити з ними керівника та кафедру й отримати відповідні протоколи аналізу, складені та підписані відповідно до чинних вимог;
- отримати всі необхідні підписи на титульному аркуші та аркуші Пояснювальної записки, а також

- резольцію завідувача випускової кафедри про допуск до захисту;
- особисто подати Пояснювальну записку (у паперовому та цифровому вигляді) та відеоматеріал творчого проєкту, які допущені до захисту, рецензенту;
 - за необхідності надати рецензенту необхідні роз'яснення та уточнення щодо кваліфікаційної роботи;
 - ознайомитися зі змістом відгуків керівника і рецензента та підготувати (у разі потреби) аргументовані відповіді на їх зауваження при захисті проєкту в ЕК (вносити будь-які зміни або виправлення в роботу після отримання відгуків керівника та рецензента забороняється);
 - пройти попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі;
 - у строк, визначений секретарем ЕК, надати кваліфікаційну роботу до ЕК;
 - своєчасно прийти на захист кваліфікаційної роботи або попередити завідувача випускової кафедри, декана та голову ЕК (через секретаря ЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин цього та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин.

5. ПОРЯДОК ДОПУСКУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДО ЗАХИСТУ

До захисту в ЕК допускаються кваліфікаційні роботи, теми яких затверджені протоколом випускової кафедри, а структура, зміст та якість викладення та оформлення матеріалу відповідають вимогам методичних рекомендацій (вказівок) і Положення про кваліфікаційну роботу.

Допуск до захисту кваліфікаційних робіт в ЕК здійснюється завідувачем випускової кафедри, який приймає позитивне рішення на підставі викладеного вище або, якщо потрібно, підсумків попереднього захисту роботи на кафедрі.

Допуск підтверджується візою завідувача кафедри на титульному аркуші Пояснювальної записки.

Не пізніше як **за два тижні** до захисту здобувач подає на кафедру для реєстрації:

❖ **відеозвіт публічної демонстрації творчого проекту з Пояснювальною запискою до нього;**

❖ **письмову рецензію на Пояснювальну записку з рекомендованою оцінкою.**

До захисту перед екзаменаційною комісією допускаються кваліфікаційні роботи, на які є усі рецензії та відгуки, незалежно від підсумкового висновку рецензента – позитивного чи негативного.

6. АТЕСТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ

6.1. Процедура захисту включає:

- доповідь здобувача про зміст роботи з показом фрагментів відеозапису демонстрації творчого проєкту;
- запитання до автора;
- відповіді здобувачів на запитання членів екзаменаційної комісії та осіб, присутніх на засіданні екзаменаційної комісії;
- оголошення відгуку керівника творчого проєкту та рецензента;
- заключне слово здобувача;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Тривалість захисту одного проєкту не повинна перевищувати 15 хвилин.

Будь-яка допомога здобувачу під час захисту ним кваліфікаційної роботи з чийого б то не було боку категорично забороняється як прояв академічної недобросовісності.

6.2. Критерії оцінювання результатів захисту творчого проєкту

Оцінювання результатів захисту творчого проєкту здійснюється в порядку, передбаченому прийнятою в академії системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS.

6.3. Порядок зберігання Пояснювальної записки до творчих проєктів

У десятиденний термін після закінчення роботи екзаменаційної комісії секретарі екзаменаційних комісій готують акт про передачу Пояснювальної записки до бібліотеки академії. Акт передачі підписують завідувач кафедри, декан факультету та директор бібліотеки. Надалі примірники вказаного акту зберігаються на випусковій кафедрі та в бібліотеці.

7. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

В умовах надзвичайних ситуацій (далі – НС) (техногенного, природного, соціально-політичного, воєнного чи іншого характеру) та відповідно до територіального поширення (НС загальнодержавного, регіонального, місцевого, об'єктового рівня) атестація здобувачів вищої освіти в ХДАК відбувається за допомогою дистанційних технологій навчання на підставі окремих нормативних документів ХДАК відповідно до чинного законодавства України.

Атестація здобувачів вищої освіти проводиться дистанційно (у синхронному режимі) відповідно до встановлених графіків та розкладів із забезпеченням надійної автентифікації здобувачів та жорсткого дотримання вимог на час дії НС усіма учасниками освітнього процесу.

8. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

АТЕСТАЦІЯ – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньої програми;

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА – це форма атестації, яка проводиться на завершальному етапі здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» для встановлення відповідності набутих здобувачем результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти;

КВАЛІФІКАЦІЯ – офіційний результат оцінювання й визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЄКТ – форма культурної діяльності з визначеними метою і строком реалізації (досягнення мети), а також цільовим фінансуванням згідно з кошторисом (бюджетом);

ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ – практична складова випускної атестації здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»;

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА – це текстовий опис творчого проєкту, де аргументується актуальність, мета й завдання роботи, її унікальність; аналіз літератури з обраної теми; розглядаються основні особливості проведення обраного культурно-мистецького проєкту, а також міститься режисерський постановочний план, список використаної літератури і джерел, додатки.

КОРОТКИЙ СЛОВНИК ДРАМАТУРГІЧНИХ І РЕЖИСЕРСЬКИХ ТЕРМІНІВ

АРТПРОЄКТ – завершений цикл художньої діяльності, що спрямований на створення оригінального художнього твору в умовах обмеженого часу та ресурсів.

АЛЕГОРІЯ (від грец. *Allos* – інший і *agoreuo* – говорю) – алегоричне зображення абстрактного поняття або явища через конкретний образ; персоніфікація людських властивостей або якостей. Алегорія складається з двох елементів: 1) смислового – це будь-яке поняття або явище (мудрість, доброта, дитинство, природа та ін.), яке прагне зобразити автор, не називаючи його; 2) образно-предметного – це конкретний предмет, істота, зображена в художньому творі, і представляє назване поняття або предмет. Зв'язок алегорії із зазначеними поняттями більш прямий і однозначний, ніж символу.

АСОЦІАЦІЯ (від лат. *Associatio* – з'єднання) – образ, що виникає в результаті несподіваного поєднання далеких понять; психологічне зближення окремих образів, ідей, уявлень (зв'язок між ними).

АРХІТЕКТОНІКА (від грец. *Architektonike* – будівельне мистецтво, побудова, співмірність) вживається в декількох значеннях: 1) художнє вираження закономірностей будови, притаманних конструктивній системі будівлі; 2) загальний естетичний план побудови художнього твору, принциповий взаємозв'язок його частин. Архітектоніка вивчає співвідношення між головними й підлеглими елементами драматургічного твору, зв'язок між його окремими частинами і функціональне значення цих частин та елементів, що утворюють разом художню єдність. Внутрішня, архітектонічна єдність активізує асоціативність мислення автора і глядача.

ВІДЕОІНСТАЛЯЦІЯ – форма сучасного мистецтва, що поєднує відеотехнології з інсталяцією та використовує всі аспекти створеного простору для впливу на глядача.

ВІДЕОТРЕЙЛЕР – відеоролик, який складається з коротких і зазвичай найбільш видовищних уривків фільму для його анонсування або реклами.

ДИЗАЙН – художнє конструювання предметів народного вжитку, виробів промислово-технічного призначення. Творча проектно-конструкторська діяльність, спрямована на естетичне вдосконалення предметного середовища, що оточує людину.

ДРАМА (від грец. *Drama* – дія) – у широкому сенсі слова один з основних родів літератури, що відображає життя в діях (вчинках і переживаннях) людей. Драма призначена для втілення на сценічному майданчику і тому орієнтована на видовищну виразність. Авторське мовлення в драмі замінюють ремарки. Взаємини персонажів драми, конфлікти, що виникають між ними, розкриваються через вчинки та отримують своє втілення через виразну словесну монологічно-діалогічну форму. Складовими драми, за Арістотелем, є фабула (сюжет), характер, розумність, структура дії, конфлікт, сценічна обстановка (сценографія), а також музична композиція. У вузькому сенсі слова – один із провідних жанрів драматургії, зображення особистості в її драматичних відносинах із суспільством або іншими людьми.

ДРАМАТУРГІЯ – будь-який літературно-драматургічний твір (п'єса, кіносценарій, лібрето, телевізійний сценарій і т. ін.), що вимагає свого втілення засобами того чи іншого виду мистецтва; спеціально продумана та організована структура, композиція якого-небудь матеріалу.

ЖАНР (від франц. *Genre* – рід, вид) – конкретний історично сформований різновид того чи іншого виду

мистецтва, що визначається ідейно-емоційним трактуванням життєвого матеріалу, відображеного у творі мистецтва; різновид стійкої структури твору, що організує всі його елементи в художню цілісність. Під жанром розуміється також сукупність творів, об'єднаних спільністю предметів зображення, кругом тем, способів розуміння і тлумачення дійсності. У невизначеності жанру відбивається невизначеність авторського задуму. У драматургії культурно-дозвіллевих програм поняттю «жанр» відповідає поняття «форма культурно-дозвіллевої програми».

ЗАДУМ ТВОРЧИЙ – уявлення про основні риси художнього твору, його тему та ідеї, зміст і форму, творчий малюнок, що намічає його основу. Задум може бути завершеним і незавершеним, втіленим та невтіленим, зміненим або залишеним без змін.

ІДЕЯ ХУДОЖНЯ (*від грец. Idea – поняття, уявлення*) – ракурс, авторське ставлення до «фактів життя», головна узагальнююча думка, що лежить в основі, смисловий стрижень драматургічного каркаса дозвільної програми.

ІВЕНТ ІНДУСТРІЯ – це сукупність проектів та компаній, які займаються професійною організацією свят з елементами розваг та серйозних публічних заходів.

ІНСТАЛЯЦІЯ (*англ. installation розміщення, монтаж*) – форма сучасного мистецтва, що є просторовою композицією, створеною з різних готових матеріалів і форм (природних об'єктів, промислових та побутових предметів, фрагментів текстової та зорової інформації) і являє собою художнє ціле. Вступаючи в різні неординарні комбінації, річ звільняється від своєї практичної функції, набуваючи символічної функції. Зміна контекстів створює смислові модифікації, гру значень. Інсталяція, на відміну від плоских розписів та одиничних об'єктів, наголошує на створенні інтер'єрного простору.

КАТАРСИС (від грец. *Katharsis* – очищення) – очищення, просвітлення людської душі, своєрідна розрядка, звільнення від негативних емоцій через звернення до твору мистецтва.

КОЛІЗІЯ (від лат. *Collision* – зіткнення) – зіткнення протилежних інтересів, життєвих принципів, мотивів дійових осіб у художньому творі, яке виражається в конкретних подіях.

КОМПОЗИЦІЯ (від лат. *Compositio* – складання, з'єднання, зв'язок) – послідовність побудови, розташування й взаємозв'язок частин і епізодів драматургічного твору, побудова відповідно до його змісту та жанрової форми; найважливіший структурний принцип організації драматургічного твору як художнього єдиного, цілісного і завершеного.

КОНФЛІКТ (від лат. *Conflictus* – зіткнення) – гостре зіткнення характерів і обставин, поглядів і принципів життя, покладених в основу дії. Особливе значення конфлікт має в драматургії, оскільки є рушійною силою, пружиною розвитку драматургічної дії і засобом розкриття характерів. Конфлікт може бути приватним або загальним, явним або прихованим, зовнішнім або внутрішнім.

МЕТАФОРА (від грец. *Metaphora* – перенесення) – перенесення, засноване на уподібненні одного предмета або явища іншому за подібністю чи за контрастом, приховане порівняння, у якому слова «як», «ніби» та інші відсутні, але маються на увазі. Метафора розрахована на не буквально сприйняття й вимагає від глядача вміння зрозуміти та відчути створюваний нею образно-емоційний ефект, побачити другий план метафори, що міститься в ній приховане порівняння, змушує працювати уяву глядача.

МІЗАНСЦЕНА (від франц. *Mise en scene* – розташування на сцені) – розташування акторів на сцені відносно одне до одного і до глядачів в той чи інший момент сценічної дії.

МОНТАЖ – художній метод організації сценарного матеріалу, заснований на відборі й зіставленні номерів або епізодів культурно-дозвіллевої програми для найбільш яскравого і виразного розкриття авторського задуму. Прийоми монтажу: послідовний, паралельний, контрастний, лейтмотив, ретроспективний, кліповий тощо.

МЮЗИКЛ (від англ. *musical play* – музичний спектакль) – музично-сценічна вистава, в якій поєднуються різноманітні жанри і виражальні засоби естрадної та побутової музики, хореографічного, драматичного і оперного мистецтва. Від оперети відрізняється наскрізним драматургічним розвитком, використанням вокально-хореографічних ансамблів, драматичним змістом

ОБРАЗ ХУДОЖНІЙ – специфічна форма пізнання й відображення дійсності мистецтвом, конкретно-чуттєва форма втілення художніх уявлень автора, його духовного світу і світу його ідей.

РАЙДЕР (з англійської. *rider* – додаткові умови до контракту) – перелік умов і вимог, що пред'являються виконавцям. У **технічний райдер групи** або виконавець включає в себе список всього необхідного обладнання, детальний план розміщення звукового і світлового обладнання на сцені, а також схему перемикання, марку необхідного обладнання, різні модифікації звукових систем. **Побутовий райдер** – документ (група документів), що містить перелік вимог до життя (включаючи харчування, безпеку і спосіб пересування), поданий виконавцем організаторам заходу.

РАКУРС (від *фр. Raccourci* – скорочення). Вживається в декількох значеннях: 1. У живописі, графіці – зображення фігури або предмета в перспективі, із сильним скороченням віддалених від глядача частин; 2. У кінозйомці – зображення об'єкта з різних точок зору нерухомою або рухомою кінокамерою, точка зору камери, створювана шляхом нахилу або підйому оптичної осі апарата при зйомці; активний прийом операторського мистецтва для побудови художньої композиції фільму; допомагає висловити погляд героя або автора на подію; 3. У сценарній драматургії – точка зору, з якої автор сценарію розглядає тему дозвільної програми.

РОЗВИТОК ДРАМАТУРГІЧНОЇ ДІЇ – процес переходу сценічної дії від одного стану до якісно нового стану через номери й епізоди, який характеризується підвищенням напруженості дії до його кульмінації та фіналу.

РЕЖИСЕРСЬКА ГРУПА – члени постановочної творчої групи культурно-дозвіллевої програми групи (асистенти й помічники режисера, звукорежисер, режисер по світлу, режисер по відео та ін.).

РЕЖИСЕРСЬКИЙ АКЦЕНТ – момент особливої напруги драматургічної дії, де режисер концентрує засоби художньої виразності для розкриття авторського задуму й художнього образу вистави, а також активізації аудиторії. Режисерський акцент продумується, починаючи зі сценарного плану, і полягає у відборі подій, загостренні конфлікту, контрастів монтажних стиків.

РЕЖИСЕРСЬКИЙ ПРИЙОМ – спосіб взаємозв'язку засобів художньої виразності у втіленні режисерської художньої думки, подібний переклад режисерського задуму в сценічне рішення.

РЕЖИСУРА – вид професійної художньо-творчої діяльності, спрямованої на просторово-пластичне, художньо-образне втілення ідейно-тематичного задуму твору видовищного мистецтва за допомогою тільки йому властивих виразних засобів. Розрізняють театральну режисуру, режисуру опери, балету, циркової або естрадної вистави, театралізованих вистав та масових свят, інших форм культурно-дозвіллевих програм. Поняття «режисура» можна визначити як художній процес створення композиції гармонійного цілого з творів різних видів мистецтва і явищ реального життя («факти життя»).

РЕКВІЗИТ (від лат. *Requisitum* – необхідне) – сукупність предметів, речей (справжніх і бутафорських), використовуваних при постановці різних видів драматургічних творів (п'єса, кіносценарій, сценарій культурно-дозвіллевої програми тощо). До реквізиту належать всі предмети, які знаходяться на сценічному майданчику.

РЕПЕТИЦІЯ (від лат. *Repetitio* – повторення) – основна форма підготовки (під керівництвом режисера) театральної постановки, а також різних театралізованих форм культурно-дозвіллевих програм, окремих номерів та епізодів. Розрізняють застільні, монтувальні, подорожні й генеральні репетиції.

РИТМ (грец. *Rhythmos* – стрункість, розміреність) – це закономірне чергування яких-небудь елементів (літературних, звукових, мовних та ін.), що відбувається з певною послідовністю, частотою; швидкість протікання, здійснення чого-небудь. Ритм може бути плавним або динамічним, монотонним, з наростанням або поступовим зниженням енергії.

НАДЗАВДАННЯ – головна всеосяжна мета, що охоплює завдання всіх дійових осіб на сценічному

майданчику. У системі К. С. Станіславського надзавдання – це передусім те, заради чого режисер ставить п'єсу.

СИМВОЛ (від грец. *Symbolon* – умовний знак) образ, що виражає сенс будь-якого явища в предметній формі. Предмет, тварина, знак стають символами, коли їх наділяють додатковим, винятково важливим значенням. Порівняно до алегорії символ більш багатозначний, широкий і дає велику свободу тлумачень. Загалом алегорія і символ близькі.

НАСКРІЗНА ДІЯ – шлях досягнення надзавдання, реальна, конкретна боротьба, яка відбувається на очах глядачів, дії і вчинки персонажів, у яких стверджується надзавдання. У системі Станіславського наскрізна дія – це головна лінія драматургічного розвитку п'єси, обумовлена творчим задумом драматурга.

СЮЖЕТ (від франц. *Sujet* – предмет, зміст) – система, сукупність подій у творі, представлена в певному зв'язку, яка розкриває характери й прагнення дійових осіб; пізнавальний початок драматургічної структури. В основі сюжету завжди є конфлікт як «діалог дій».

СЮЖЕТНИЙ ХІД – художній прийом, який робить сценарій неповторним та оригінальним щодо композиційної побудови.

СЦЕНАРІЙ – детальна літературна розробка драматургічної дії, призначена для постановки на сценічному майданчику, на основі якої створюються різні форми культурно-дозвіллевих програм.

СЦЕНАРНО-РЕЖИСЕРСЬКИЙ ХІД – образний рух авторської думки, зрима, умовна ігрова дія, що виражає режисерське рішення і зв'язує номери та епізоди дозвільної програми, а також виразні засоби в композиційну цілісність.

СЦЕНОГРАФІЯ – створення зображально-пластичного образу в сценічному просторі за допомогою декорацій.

ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ – творчий метод постановки культурно-дозвіллевих програм, який полягає в створенні сценічного художнього образу за допомогою виразних засобів театрального мистецтва. Театралізація передбачає оригінальне режисерське рішення сценічного дійства.

ТЕМА (від грец. *Thema* – те, що покладено в основу) – коло життєвих явищ, подій, проблем, що хвилюють автора та аудиторію, причому найбільш актуальних і художньо осмислених: об'єкт художнього зображення.

ТЕМП (від італ. *Tempo*, від лат. *Tempus* – час) – ступінь швидкості руху, здійснення, інтенсивність розвитку чого-небудь. Темп характеризує культурно-дозвіллеві програми в часі.

ФАБУЛА (від лат. *Fabula* – історія, розповідь) – подієве ядро художнього твору, послідовна схема розвитку подій, комунікативний початок у драматургічній структурі.

«ФАКТИ ЖИТТЯ» – реальні події і факти, що сталися в житті, що не належать до сфери мистецтва, а також реальні події, зафіксовані в історичних документах (архівні дані, фотографії, аудіозаписи, листи, кінохроніка та ін.). Сценарист повинен віддавати перевагу тільки тим документам, які будуть монтажно з'єднуватися з іншим фактичним матеріалом, а також забезпечать несподівані рефлексії глядачів при зустрічі з художніми номерами.

«ФАКТИ МИСТЕЦТВА» – все видове й жанрове розмаїття творів мистецтва, які використовуються як засоби художньої виразності культурно-дозвіллевої програми.

ШОУ-БІЗНЕС (англ. *show business*, іноді скорочено до *show biz* або у контрактній формі *showbiz*; перекладається

як розважальний бізнес або світ розваг) — це простонародний термін для всіх аспектів індустрії розваг. Термін використовується для позначення всіх промислових і комерційних видів діяльності, пов'язаних зі світом розваг, безпосередньо чи опосередковано від них залежних. Стосується як виробництва розважальних програм, так і фізичних осіб та підприємств, які займаються такою діяльністю. Термін охоплює комерційну діяльність у сфері розваг, індустрії розваг (*англ. entertainment industry*). Він включає різні форми розваг, такі як розважальні та музичні заходи (шоу, концерти), компакт-диски, фільми, телевізійні шоу, музичні відео, а також індустрію медіа, що формує громадську думку. Загалом, індустрія розваг позначає всіх тих, хто тяжіє до цього середовища, незалежно від того, називають вони себе зірками, кумирами чи знаменитостями. Термін відноситься до різних сфер, пов'язаних із виконавським мистецтвом, від його фінансової сторони до творчої, включно з імпресарію, підприємцями, продюсерами та дистриб'юторськими компаніями, акторами, митцями, композиторами та музикантами, режисерами, співаками і художниками, сценаристами і техніками, які беруть участь у цьому, також проходячи через структурні сфери кіно, телебачення, театр і музика.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посіб. / Ганна Веселовська. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 142 с.
2. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник / В. В. Вовкун. – Київ : НАКККіМ, 2015. – 356 с.
3. Горбов А. С. Режисура видовищно-театралізованих заходів: навч. посібник / А. С. Горбов. – Фастів : «Поліфаст», 2004. – 264 с.
4. Гордєєв С. І. Постановочний план вистави : метод. рек. за спец. «Театр. мистец.» (спеціалізація «Режисура драм. театру») / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; [уклад. Гордєєв С. І.]. – Харків: ХДАК, 2003. – 19 с.
5. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посібник / А. З. Житницький. – 3-е вид., перероб. і випр. – Харків : Тимченко, 2007. – 128 с
6. Зайцев В. П. Майстерність артиста і ведучого: навч. посібник. – Київ : НАКККіМ, 2016. – 234 с
7. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ : навч. посіб. (2-е вид.). – Київ : ДАКОР, 2006. – 252 с.
8. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія: життя, актор, образ. – Київ, 1999. – 268 с.
9. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів мистецтв і культури. – Київ : Київський держ. ін-т театального мистецтва ім. І. К. Карпенка-Карого, 2001. – 256 с.
10. Клековкін О. Ю. THEATRICA: Лексикон / ІПСМ НАМ України. – Київ : Фенікс, 2012. – 800 с.

11. Коломієць Р. Г. Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу / Р. Г. Коломієць. – К. : Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, 2001. – 143 с.
12. Крипчук М. В. Основи сценарної майстерності: навчально-методичні рекомендації для мистецьких закладів фахової передвищої освіти / уклад. М. В. Крипчук. Київ : ДНМЦЗКМ, 2019. – 30 с.
13. Коломієць Р. Г. Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу [Текст] / Р. Г. Коломієць. – К. : Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, 2001. – 143 с.
14. Кужельний О. П. Основи режисури театралізованих видовищ і свят. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів з грифом МОН України. – Київ : НАКККиМ, 2012. – 130 с.
15. Лановик М. Б., Лановик З. Б. Українська усна народна творчість: Підручник. – 3-тє вид., стер. – Київ : Знання-Прес, 2005. – 591 с.
16. Матушенко В. Б. Розвиток естрадного мистецтва: підручник. – Київ : НАКККиМ, 2016. – 200 с.
17. Обертинська А. П., Голубцова Л. Ф. Основи режисури масових вистав та свят. – Київ : ДАККиМ, 2002. – 87 с.
18. Паві, Патріс. Словник театру / П. Паві ; пер. М. Якуб'як ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет культури і мистецтв. Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Л. : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 640 с.
19. Поплавський М. М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика [Текст] : підручник для студ. вищих навч. закл. культури і мистецтв / М. М. Поплавський. – К. : [б.в.], 2001. – 560 с.

- Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради / М. М. Поплавський. – К. : Преса України, 2003. – 240 с.
20. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія / Катерина Станіславська. – Київ : НАКККіМ, 2012. – 320 с. : ілюстр.
21. Чемеровський Ф. А. Технологія підготовки, організації та проведення масових свят. Методичний посібник. – Х. : вид. «АТОС», 2009. – 100 с.
22. Шарварко Б. Режисура театралізованого масового дійства: Навчально-методичний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2004. – 124 с.

Додаткова

1. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: навчальний посібник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 304 с.
2. Біль Р. Виховання акторської харизми : методичний посібник. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 232 с.
3. Данченко С. Бесіди про театр / С. Данченко. – Київ, 1999. – 219 с.
4. Єрмакова Н. П. Березільська культура: Історія, досвід : [монографія] / Наталя Єрмакова. – Київ : Фенікс, 2012. – 508 с.
5. Історія парадів незалежності: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://24tv.ua/istoriya_paradiv_nezalezh
6. Ленглі С. Театральний менеджмент і продюсерство. Американський досвід / Переклад з англ. За ред. Безгіна. – Київ, 2000.
7. Мамонтова Е. В. Державний протокол та церемоніал як символічний інструмент забезпечення процесу публічної комунікації: витоки, структура, нормативно-організаційні

засади : моногр. / Е. В. Мамонтова. – Одеса : Друкарський дім, 2011. – 480 с.

8. Мамонтова Е. В. Військовий парад як політичний ритуал та символічна дія: від витоків до сьогодення / Е. В. Мамонтова // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), А. В. Полухіна (відп. ред.) [та ін.] ; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. – Одеса : Фенікс, 2017. – Вип. 59. – С. 130–142.

9. Матушенко В. Б. Організація і методика проведення весільних свят : підруч. – Київ : НАКККіМ, 2013. – 200 с.

10. Обертинська А. Історія масових свят : навч. посіб. / А. Обертинська. – Київ, 1999. – 130 с.

11. Обертинська А. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навч. посіб. – Київ : ДАКККіМ, 2002. – 132 с.

12. Чайковський Д. Шляхи розвитку режисури як професії. Київ : Дух і Літера, 2013. – 672 с.

13. Стищенко Т. Є., Пронюк Г. В., Сердюк Н. М., Хондак І. І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посібник / Т. Є. Стищенко, Г. В. Пронюк, Н. М. Сердюк, І. І. Хондак. – Харків : ХНУРЕ, 2018. – 336 с.

14. Deer Joe. Directing in Musical Theatre: An Essential Guide. – London: Routledge, 2013. – 264 p.

15. Deer Joe, Rocco Dal Vera. Acting in Musical Theatre: A Comprehensive Course. – London: Routledge, 2021. – 408 p.

16. Derek McLane, Eila Mell, Ethan Hawke. Designing Broadway: How Derek McLane and Other Acclaimed Set Designers Create the Visual World of Theatre. – Running Press Adult, 2022. – 272 p.

Інформаційні ресурси

1. Аудіо- та відеозаписи (масові театралізовані видовища та вистави (архів кафедри режисури ХДАК).
2. Комп'ютерні презентації.
3. Бібліотека Харківської державної академії культури Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com>
6. Закон України "Про авторське право і суміжні права» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

10. ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок титульної та 1-2 сторінки пояснювальної записки до творчого проєкту

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра режисури

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до творчого проєкту

«Фольклорний артпроєкт: Масляна в Шевченківському районі
міста Харкова»
на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

Виконала (в):

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

Юлія ПЕРЕДАНЕНКО

Керівник творчого проєкту:

доцент кафедри режисури ХДАК, кандидат мистецтвознавства

Роман НАБОКОВ

Рецензент:

кандидат мистецтвознавства, професор кафедри режисури КНУКіМ, доцент

Микола КРИПЧУК

Допущено до захисту

Зав. кафедри _____ / Сергій ГОРДЕЄВ /

20 травня 2024 р.

Харків 2024

ДОДАТОК А

Харківська державна академія культури
Факультет сценічного мистецтва
Кафедра режисури
Ступінь вищої освіти «Бакалавр»
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри режисури

_____ / Сергій ГОРДЕСВ /

18 вересня 2024 року

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти
Юлії ПЕРЕДАНЕНКО

1. Тема творчої роботи: «Фольклорний артпроект: Масляна в Шевченківському районі міста Харкова»
творчий керівник: доцент кафедри режисури ХДАК, кандидат мистецтвознавства Роман НАБОКОВ
затвержені рішенням кафедри режисури від 18 вересня 2024 року.
2. Строк подання роботи – 20 травня 2024.
3. Вихідні дані – в роботі досліджуються специфічні особливості формування та втілення режисерського задуму фольклорного артпроекту просто неба «Масляна в Шевченківському районі».
4. Зміст пояснювальної записки (питання, що потребують розробки):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1.

РОЗДІЛ 2.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

5. Консультанти розділів кваліфікаційної (бакалаврської) роботи

<i>Розділи</i>	<i>Відомості про консультантів розділів бакалаврської роботи</i>	<i>Підпис і дата</i>	<i>Завдання видав</i>	<i>Завдання прийняв</i>
Вступ				
Розділ 1				
Розділ 2				
Висновки				
Список використаних джерел				
Додатки				

6. Дата видачі завдання – 18 жовтня 2021 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
	Затвердження теми творчого проєкту		
	Формування режисерського задуму творчого проєкту		
	Втілення режисерського задуму творчого проєкту		
	Звітування про проходження виробничої практики та надання відповідної документації на кафедрі		
	Вступ		
	Розділ 1		
	Розділ 2		
	Висновки		
	Список використаних джерел		
	Додатки		
	Редагування тексту		
	Збір рецензій та відгуків		

Здобувач вищої освіти (підпис)

(ім'я та прізвище)

Творчий керівник роботи (підпис)

(ім'я та прізвище)

ІДЕЙНО-ТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Тема: Ототожнення жінки-матері і Землі в контексті минуло-сучасного аспекту в тематичній фольклорній виставі «Я – Земля».

Ідея: Земля та Жінка – життєдайність і співіснування.

Конфлікт: Важливість розуміння єдності, сили Землі і Жінки та усвідомлення цієї істини людьми.

Особливості конфлікту: не персоніфікований.

Дія: зберігати, триматися, вірити.

Контрдія: нерозуміння та відсутність віри.

Жанр: фольклорна вистава.

Етапи послідовного і логічного розкриття або розвитку теми (епізоди, їх теми)

Назва епізоду	Тема епізоду
«Прошу твоєї сили»	Прохання Жінки надати їй сил.
«Ти – це я, я – це ти»	Єднання Землі та Жінки.
«Темні сили»	Залякування Темними силами дитини.
«Дитинство»	Пізнання маленької дівчинки про важливість оберегів та про схожість із Землею.
«Дякуємо нашій земельці»	Розуміння дорослою дівчиною потреби шанування Землі та вдячність їй за хліб та врожай.
«Обереги»	Ворожіння дівчини на кращій урожай та обрядові дії з оберегами.
«Жалуй мене, моя мамо, жалуй та не лай»	Прохання доньки вийти заміж за коханого. Благословення матері. Одягання дівчини у весільне вбрання.
«Я – це ти, ти – це я»	Ототожнення Землі та Жінки.
«Я знов прошу твоєї сили»	Прохання дівчини у Землі родючості.
«Зародження»	Вагітність дівчини. Колискова ще ненародженій дитині.
«Ми – єдина сила»	Спілкування Жінки та Землі. Циклічність нашого життя.
«Століття потому. Війна»	Колискова в укритті. Прощання із Землею.
«Страждання Землі»	Знущання над Землею, її знесилення та занепад.

СКЛАДАННЯ СЦЕНАРІЮ**Архітектоніка**

<i>Елементи позиційної побудови</i>	<i>Подієвий ряд</i>
<i>Експозиція</i>	Прохання Жінки сили у Землі. Вагітність. Зародження нового життя.
<i>Зав'язка</i>	Єднання Жінки із Землею.
<i>Розвиток дії</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залякування Темними силами дитини. 2. Дізнання маленькою дівчиною важливості оберегів та єдності із Землею. Навчання дочки майстерності вишивання. 3. Розуміння дорослою дівчиною потреби шанування та вдячності Землі. 4. Сподівання на кращий врожай в обряді врожіння. 5. Благословення матері на щасливе подружнє життя. Одягання дочки у весільне вбрання. 6. Вагітність доньки та єднання із Землею. 7. Початок війни. Прощання Жінки із Землею.
<i>Передкульмінація</i>	Страждання Землі від війни. Знущення над нею, знесилення та занепад.
<i>Кульмінація</i>	Підтримка та поєднання Жінки і Землі.
<i>Розв'язка</i>	Сподівання та віра в краще майбутнє Жінки та Землі. Циклічність світонародження.

Особливості композиції сценарію: композиційно сценарій онлайн-вистави побудований за допомогою прийому паралельності, який використовується в порівнянні двох головних осіб – Землі та Жінки. Сюжет постановки загалом викладений розташуванням епізодів у хронологічній побудові.

Сценарний хід: виконання колискової.

ДОДАТОК В

Спрямованість: усвідомлювальна й життєствердна.

Надзавдання: усвідомити потребу у відродженні національної свідомості, важливості єднання українського народу, прагнення до свободи та незалежності, підтримка й співчуття кожному, хто потерпів від жажливої та кровопролитної війни.

Наскрізна дія: репрезентація подій сьогодення через поезію Т. Шевченка та хореографію.

Образ видовища: марево, міраж.

Форма видовища: тематична поетично-хореографічна вистава.

Атмосфера: гнітюча, сутужна, трансцендентна, прозора.

Темпоритм: швидкий, частково помірний.

Художнє рішення вистави

Для втілення свого задуму, планую використати декілька сценічних локацій: сільськогосподарські поля Карлівської громади, кімната міського історико-краєзнавчого музею міста Карлівки, підвальне приміщення багатопверхівки.

Інтер'єр кімнати нагадуватиме та занурить в атмосферу прадавньої української оселі: дерев'яний стіл, лава, декоративна піч, застелені рушниками картини, скатертини, глечики, дитяча колиска, прядка, миски тощо. Використовуватимуться рушники, вишиті власноруч. На підлозі розташується український килим із розсипаним сіном. На стіл покладемо хліб, овочі, фрукти та свічку на дерев'яній підставці.

Для зйомки сцен, які відтворюють сучасні події в Україні, використовуватиметься підвальне приміщення сучасної будівлі, яке облаштоване усім потрібним для переховування людей.

Задля цілісного втілення задуму вистави мені знадобиться велика кількість українських костюмів: традиційних та стилізованих (українські сорочки, плахти, віночки, пояси та намиста). Виконавиці ролей темних сил будуть одягнені в чорні мантиї з капюшонами та довгими рукавами, аби посилити ці образи відповідною таємничістю та негативним забарвленням.

Світлове рішення реалізується завдяки студійному світлу та використанню LED-пржекторів.

Зйомка сцен у сільськогосподарських полях передбачає природне освітлення.

Музично-шумове рішення

До вибору музичного супроводу я підійшла дуже серйозно, адже саме пісні та мелодії можуть допомогти режисерові вибудувати ідейно-змістовні акценти й занурити глядача в потрібну атмосферу та повністю розкрити задум. Музика підкреслюватиме настрій кожного епізоду і коригуватиме відповідно темі певний темпоритм.

Здебільшого використовуватиметься фонограма, яка супроводжуватиме сюжет постановки, але в трьох епізодах я планую акапельне виконання акторами тематичних композицій. Лейтмотивом вистави стануть музичні композиції цимбаліста Петра Сказківа.

Загальний настрій відповідатиме атмосфері сакральності, магічності та автентичності.

Принцип створення музичного оформлення: тематичний підбір.

Тип музики: сюжетна.

Сенсовий зміст музики: супроводжуючий, ідейно-тематичний, атмосферний.

Характер музики: сакральний, народний, ліричний.

Спосіб виконання музичних творів: цифровий носій, живе виконання (а капела) акторами.

ДОДАТОК Г

Розповідь про загальні художні особливості майбутньої вистави

Як режисеру, мені важливо, щоб глядач був цілком та повністю зануреним в потрібну мені атмосферу та в сюжет моєї онлайн-вистави. Саме тому я намагатимусь задіяти усі варіанти сценічної виразності, починаючи з технічного обладнання і закінчуючи якісною та емоційною грою акторів. Все це допоможе повноцінно зануритися в сюжет подій.

Протягом всього дійства, моїм завданням стане донесення глядачу головної думки задуму. Задля цього на початку слід правильно відтворити атмосферу стародавньої української хати та побуту. Домівка завжди асоціюється в нас із теплом, добробутом і родинністю, тому завдяки світловому рішенню я утворю відповідну атмосферу. Щоб підкреслити певні деталі постановки та зробити кадр якомога якіснішим, використовуватиму ручне студійне світло.

Музичний супровід стане потужним виразним засобом, який допоможе занурити глядача в атмосферу родинного затишку та змусить його прожити відповідні емоції разом з акторами. Мелодії вистави здебільшого матимуть народний, ліричний та сакральний характер, використовуватимуться сучасні обробки.

За допомогою костюмів передамо стилістику національної автентичності та допоможу зануритися глядачеві в атмосферу вистави. Одяг має значний вплив на візуальну привабливість фільму.

Зважаючи, що робота буде втілюватися засобами аудіовізуального мистецтва, хочу зазначити деякі специфічні особливості, а саме: вибір ракурсів, використання світла та відповідність локацій.

ДОДАТОК Г

Ретельно вибиратиму ракурси для кожного фрагменту вистави, створюючи гармонію між візуальними елементами й сюжетом.

Планую реалізувати свою постановку, користуючись наступними специфічними особливостями зйомки:

1. Фронтальний ракурс: камера спрямована прямо на об'єкт. Цей ракурс може підкреслити прямоту або важливість об'єкта, а також створити відчуття прямої взаємодії з глядачем.

2. Боковий ракурс: камера розташована збоку від об'єкта або персонажа. Цей ракурс створить відчуття спостерігача.

3. Діагональний ракурс: камера розташована під кутом, створюючи діагональний лінійний напрямок. Цей ракурс може підкреслити динаміку, напругу або нестабільність у сцені.

4. Кутовий ракурс: камера розташована на висоті або низько над землею, створюючи кутову перспективу. Цей ракурс може надати нову точку зору, змінити сприйняття масштабу та підкреслити важливі деталі.

5. План зверху (вузький ракурс): камера розташована вище об'єкта або персонажа, знижуючи їхній масштаб.

Зміна ракурсів може створювати візуальну динаміку та ритм у постановці. Вона додає руху та енергії до сцен, підсилюючи відчуття під час перегляду. Це дозволяє мені, як режисерці, контролювати темпоритм сцен.

Якщо все зазначене мною в цьому пункті вміло поєднати – можна чітко донести думку, закладену в моєму проєкті.

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел

Список нумерується, групування за алфавітом авторів публікацій, або назв, якщо автор відсутній. У тексті наукової роботи обов'язкові посилання на публікацію зі списку. Вказується номер у списку та сторінки, на яких у тексті знаходиться посилання. Наприклад: [5, с. 18].

Книга 1 автора

Попова-Коряк К. О. Актуальні питання правового регулювання трудової діяльності науково-педагогічних працівників : монографія. Харків : Лідер, 2020. 263 с.

Книга 2 авторів

Смірнова І. В., Калашник М. П. Ансамблеве письмо: теорія та композиторська практика : монографія. Харків : Планета-Прінт, 2021. 164 с.

Книга 3 авторів

Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

Книги 4 і більше авторів

Фундатори Харківської бібліотечної науково-освітньої школи : (до 90-річчя ХДАК) : кол. монографія / авт. кол.: А. А. Соляник та ін. ; Харків. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2019. 75 с.

ДСТУ (державні стандарти)

Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015. Вид. офіц. Чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.

Законодавчі та нормативні документи

Про медіацію : Закон України від 16 листоп. 2021 р. № 1875 // Відомості Верховної Ради України. 2022. № 7. Ст. 51.

Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 груд. 2016 р. № 1050 // Офіц. вісн. України. 2017. № 4. С. 530–543.

Про затвердження вимог до оформлення дисертації : наказ М-ва освіти і науки України від 12 січ. 2017 р. № 40 // Офіц. вісн. України. 2017. № 20. С. 136–141.

Статті з періодичних видань

Стаття 1 автора

Лошков Ю. Рок-музика в Україні: період відродження // Аркадія. 2016. № 1. С. 8–13.

Стаття 2 авторів

Давидова І., Біличенко О. База знань комунікаційних феноменів // Вісн. Кн. палати. 2022. № 12. С. 18–20.

Стаття 3 авторів

Підгірна В. С., Водянка Л. Д., Лаврук І. Г. Безробіття в Україні: актуальні проблеми і шляхи вирішення // Економіка та держава. 2019. № 5. С. 68–71.

Статті 4 і більше авторів

Автономія та лідерство в європейському просторі вищої освіти / Володимир Луговий та ін. // Вища освіта України. 2014. № 1. С. 14–20.

Статті зі збірників наукових праць

Коржик Н. А. Бібліотеки України як центри національного спротиву // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. Харків, 2022. Вип. 62. С. 41–49.

Матеріали і тези конференцій

Карчова Ю. І. Автентика в сучасному національному художньому просторі // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. (17–18 листоп. 2022 р.) / Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України. Харків, 2022. С. 329–331.

Статті з багатотомних видань та енциклопедій

Культурні цінності // Енциклопедія Сучасної України. Київ, 2016. Т. 16. С. 116.

Дисертації, Пояснювальна записка дисертацій

Рябуха Н. О. Трансформація звукового образу світу у фортепіанній культурі: онтосонологічний підхід : дис. ... д-ра мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2017. 465 с.

Миславський В. Н. Українське кіномистецтво 20-х років ХХ ст.: організаційно-творчі трансформації : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : спец. 17.00.04 «Кіномистецтво, телебачення» / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2019. 40 с.

Інтернет-ресурси (електронні документи, сайти)

Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі // Бібл. вісник. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 15.02.2023).
Бібліотека Харківської державної академії культури : сайт. URL: <http://lib-hdak.in.ua> (дата звернення: 15.02.2023).

Архівні документи

Наукове товариство ім. Шевченка // Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.

ДОДАТОК Д

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
Харківська державна академія культури
Факультет сценічного мистецтва
Кафедра режисури

Затверджено рішенням кафедри
«_____» _____ 2024 р.
Протокол № _____
Зав. кафедрою. _____

ЗАЯВКА НА ПІДГОТОВКУ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

на здобуття кваліфікації за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»
зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»,
здобувача _____ форми навчання

Прізвище, Ім'я, По батькові

Назва роботи: _____

Жанрово-видова форма: _____

Тема: _____

Місце проведення: _____

Ідейна концепція: _____

Матеріальні та технічні можливості: _____

Хронометраж: _____

Дата подання заявки _____

Здобувач вищої освіти _____ підпис

Творчий керівник кваліфікаційної роботи: _____ підпис

ПРОТОКОЛ

Засідання комісії обговорення та прийому творчого проєкту «Свято Масляної», що підготувала на базі Шевченківського БК здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, 4 курсу, групи 1м, факультету сценічного мистецтва, спеціальність 026 «Сценічне мистецтво», ОПП «Режисура шоу та артпроєктів» – Переданенко Юлія Романівна.

Присутні:

Голова комісії _____

Члени комісії:

Слухали: про прийом творчого проєкту здобувачки вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, 4 курсу, групи 1м, факультету сценічного мистецтва, спеціальність 026 «Сценічне мистецтво», ОПП «Режисура шоу та артпроєктів» – Переданенко Юлії Романівни.

Виступили:

(надається повна стенограма засідання)

УХВАЛИЛИ: прийняти роботу здобувачки вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, 4 курсу, групи 1м, факультету сценічного мистецтва, спеціальність 026 «Сценічне мистецтво», ОПП «Режисура шоу та артпроєктів» – Переданенко Юлії Романівни з оцінкою «відмінно».

Голова комісії: Підпис ПІБ

Члени комісії: Підпис ПІБ

Підпис ПІБ

Підпис ПІБ

Підпис ПІБ

М.П.

« ____ » _____ 2024 р.

11. НОТАТКИ

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (творчий проєкт)

Методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», відповідає змісту дисципліни «Режисура шоу та артпроєктів»

Укладачі:

Набоков Роман Геннадійович
кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури
Островська Марина Василівна
старший викладач кафедри режисури

Редактор:

Положій Г. С.

Комп'ютерна верстка:

Набоков Р.Г.

План 2024

Підписано до друку 28.02.2024 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 1,99. Обл.-вид. арк. 2,08. Тираж 100. Зам. №

ХДАК, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК